

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Дмитро БАБЮК, 1988 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2012 році Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти» за кваліфікацією: магістр, викладач образотворчого мистецтва. Працює асистентом вчителя Кам'янець-Подільського ліцею №13 та за сумісництвом – науковим співробітником Малієвецького обласного історико-культурного музею. Дмитро БАБЮК виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Історія та археологія». Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка від «13» грудня 2024 року № 133-ОД, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Наталії УРСУ, доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Рецензента –

Андрія ЗАДОРЖНЮКА, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Офіційних опонентів –

Геннадія КАЗАКЕВИЧА, доктора історичних наук, професора, професора кафедри історії мистецтв історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Зінаїди СВЯЩЕНКО, доктора історичних наук, професора, професора кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Артура МИХАЙЛИКА, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри професійної та спеціальної освіти Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»,

на засіданні 11 лютого 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки Дмитру БАБЮКУ на

підставі публічного захисту дисертації «Зародження і розвиток фотомистецтва в Кам'янці-Подільському та його феномен у соціокультурному житті міста (кінець 1850-х рр. – листопад 1918 р.)» за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Дисертацію виконано у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, Міністерства освіти і науки України, м. Кам'янець-Подільський.

Науковий керівник Сергій КОПИЛОВ, доктор історичних наук, професор, ректор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, професор кафедри всесвітньої історії.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р., №40.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження визначається тим, що вперше в історіографії світлини фотографів м. Кам'янця-Подільського стали предметом комплексного дослідження, зокрема вироблено методологічну парадигму їх вивчення, визначено ключові поняття, окреслено завдання із дослідження процесів зародження та становлення фотомистецтва та його ролі в соціокультурному житті м. Кам'янця-Подільського в період із кінця 1850-х рр. до листопада 1918 р., запропоновано їх послідовне розв'язання.

У роботі *вперше*:

- здійснено комплексне дослідження виникнення та функціонування фотографії як компонента повсякдення м. Кам'янця-Подільського з позицій історичного підходу;

- окреслено роль фотомистецтва у соціокультурному житті м. Кам'янця-Подільського;

- узагальнено історіографічний доробок, охарактеризовано джерельну базу проблеми, визначено методики джерелознавчого аналізу;

- до наукового обігу введено й інтерпретовано комплекс оригінальних візуальних джерел(фотографій) з архівних, музейних та приватних колекцій, у тому числі й уперше виявлених автором, що дозволило суттєво розширити джерельну базу історичних досліджень, а також значну кількість архівних документів, матеріалів періодики, мемуарів, музейних і приватних зібрань;

- встановлено і введено в науковий обіг втрачені прізвища фотографів, які достеменно займалися фотографічною справою у м. Кам'янці-Подільському в досліджуваний період (Б. Галушинський, Б. Гиков, С. Гіллер, І. Глембоцький, А. Демченко, А. Енгель, А. Жилінський, Ш. Зіньковський, Ф. Кодеш, Е. Кодеш, І. Кржемінський, О. Міллер, М. Молчанов, К. Розенберг, Й. Седлячек, В. Струтинський, А. Фогелевич, В. Загорський, Е. Генігсман, Ш. Зіньковський);

- уточнено нижню хронологічну межу появи фотомистецтва в м. Кам'янці-Подільському;

- визначено основні етапи зародження та розвитку фотомистецтва в м. Кам'янці-Подільському в період із кінця 1850-х рр. до листопада 1918 р.;

- досліджено діяльність фотографів, фотографічних павільйонів та ательє як фактора соціокультурного середовища міста, вивчено професійну специфіку

і результати діяльності професійних фотографів-майстрів та фотографів-ремесників у м. Кам'янці-Подільському, здійснено реконструкцію колективного портрету фотографів м. Кам'янця-Подільського;

– визначено архітектурні особливості фотографічних павільйонів, їх облаштування та технологію павільйонної зйомки;

– проаналізовано тогочасне законодавство, яке регулювало фотографічну діяльність;

– продемонстровано варіативність фотографічних практик у локально-регіональному контексті в період із кінця 1850-х рр. до листопада 1918 р.

Уточнено:

– кількість фотографів, фотографічних салонів та павільйонів, які функціонували в м. Кам'янці-Подільському в досліджуваний період;

– біографічні відомості фотографів, які мешкали в м. Кам'янці-Подільському, їх творчі долі та досягнення;

– інформацію про тогочасні фотографічні практики, їх роль у суспільному житті міста та повсякденні мешканців;

– типологічні особливості фотографій, які виготовляли фотографи м. Кам'янця-Подільського в досліджуваний період.

Набули подальшого розвитку:

– гносеологічні уявлення про потенціал та значення фотографій для відтворення історичних та культурологічних реалій;

– репрезентативність фотографій як джерела інформації з вивчення соціокультурного середовища містян, історико-топографічної структури міста та його пейзажів;

– уявлення про міста Правобережної України як центри фотографічного мистецтва Центрально-Східної Європи.

Основні положення й висновки дисертаційного дослідження представлено у 25 наукових працях, зокрема: 6 статей опубліковано в наукових фахових виданнях України, 2 статті в закордонних виданнях, 17 публікацій апробаційного характеру.

1. Бабюк Д. Леон Раковський у культурному і громадському житті Кам'янця-Подільського наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : науковий збірник : серія історична* / [редкол.: С.А. Копилав (гол. ред), О.М. Завальнюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Вип. ХІV. С. 229–238. <http://ohienko.kpnu.edu.ua/article/view/264589/260718>

2. Бабюк Д. До проблеми датування фотографічних знімків Кам'янець-Подільського замку з другої половини ХІХ ст. до 1917 року. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 47. Т. 1. С. 10–18. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_1/2.pdf

3. Бабюк Д. Фотографія у соціокультурному житті Кам'янця-Подільського (середина ХІХ – початок ХХ ст.) : історіографічний аспект. *Актуальні питання*

гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип 54. Т. 1. С. 4–13. http://aphn-journal.in.ua/archive/54_2022/part_1/1.pdf

4. Бабюк Д. Фотографічна діяльність Йозефа Кордиша у Кам'янці-Подільському в 50–70-х рр. XIX ст. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : історичні науки*. Кам'янець-Подільський, 2022. Т. 36. С. 32–47. <https://drive.google.com/file/d/1HlcmkJhUCGBHLSYNVU3OxIHBQvs-k/view>

5. Бабюк Д. Використання запозичених фотографічних зображень у творчому доробку М. Грейма. Спроба виявлення та аналізу. *Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Історія та археологія» : журнал*. № 10(16). 2023. С. 826–832. <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/6822/6861>

6. Копилов С., Бабюк Д. Кінематограф у Кам'янці-Подільському (1897-1918 р.) : поява та етапи розвитку. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : історичні науки*. Кам'янець-Подільський, 2024. Т. 44. С. 25–38. <https://sp-history.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/4.pdf>

У дискусії взяли участь (голова, рецензент, офіційні опоненти):

Наталія УРСУ, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Зауважень немає.

Андрій ЗАДОРЖНЮК, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Зауваження наведено у рецензії. Здобувач надав вичерпні відповіді.

Геннадій КАЗАКЕВИЧ, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії мистецтв історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Зауваження наведено у відгуку офіційного опонента. Здобувач надав змістовні відповіді.

Зінаїда СВЯЩЕНКО, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Оцінка позитивна, дисертаційна робота Дмитра БАБЮКА логічно побудована, обґрунтована, має теоретичне та практичне значення.

Артур МИХАЙЛИК, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри професійної та спеціальної освіти Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».

Зауваження наведено у відгуку офіційного опонента. Здобувач надав розгорнуті відповіді.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Дмитру БАБЮКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 Історія та археологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Наталія УРСУ

